

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 10.2.2006
COM(2006) 50 definitief

2003/0210 (COD)

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE
AAN HET EUROPEES PARLEMENT**

overeenkomstig artikel 251, lid 2, tweede alinea, van het EG-Verdrag

over het

**gemeenschappelijk standpunt van de Raad met het oog op de aanneming van een
richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van het
grondwater tegen verontreiniging**

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE
AAN HET EUROPEES PARLEMENT**

overeenkomstig artikel 251, lid 2, tweede alinea, van het EG-Verdrag

over het

**gemeenschappelijk standpunt van de Raad met het oog op de aanneming van een
richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van het
grondwater tegen verontreiniging**

(Voor de EER relevante tekst)

1- VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Datum van indiening van het voorstel bij het Europees Parlement en de Raad (document COM(2003)550 definitief – 2003/0210(COD)): 22 september 2003

Datum van het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité: 31 maart 2004

Datum van het advies van het Comité van de Regio's: 12 februari 2004

Datum van het advies van het Europees Parlement in eerste lezing: 28 april 2005

Datum van indiening van het gewijzigde voorstel: 22 juni 2005

Datum van vaststelling van het gemeenschappelijk standpunt: 23 januari 2006

2- DOEL VAN HET VOORSTEL VAN DE COMMISSIE

Grondwater is een belangrijke natuurlijke hulpbron die hoofdzakelijk voor drinkwaterwinning, industriële toepassingen en landbouw wordt gebruikt. Door zijn interactie met oppervlaktewateren en wetlands heeft het ook een grote milieuwaarde en bijgevolg is het een essentieel onderdeel van de watercyclus dat moet worden beschermd.

Al sinds 1980 bestaat er communautaire regelgeving ter voorkoming van grondwaterverontreiniging. Van recentere datum is de Kaderrichtlijn Water, die is aangenomen in 2000.

Duidelijke criteria ter omschrijving van milieukwaliteitsdoelstellingen voor grondwater, en met name van een goede chemische grondwatertoestand, ontbreken echter. Bovendien zijn specifieke maatregelen ter voorkoming en beheersing van grondwaterverontreiniging nodig. Bij de aanneming van de Kaderrichtlijn Water werd dit onderkend aangezien artikel 17 van die richtlijn de Commissie verzoekt een voorstel in te dienen om in die leemten te voorzien.

In deze context heeft de Commissie na uitvoerig overleg met de belanghebbenden in september 2003 een voorstel voor een nieuwe richtlijn betreffende de bescherming van het grondwater tegen verontreiniging gepubliceerd¹. De hoofdelementen van dat voorstel zijn:

- nalevingseisen voor een beperkt aantal verontreinigende stoffen waarvoor communautaire normen bestaan, ten behoeve van de beoordeling of sprake is van een goede chemische toestand van het grondwater;
- criteria voor de beoordeling van de chemische grondwatertoestand op basis van milieukwaliteitsnormen, welke criteria de lidstaten op het passende niveau (op nationaal niveau, op het niveau van het stroomgebieddistrict of op het niveau van het grondwaterlichaam) moeten vaststellen met inachtneming van de verschillen in natuurlijke omstandigheden wat het grondwater betreft, de geconstateerde belastende factoren en de betrokken chemische stoffen;
- criteria voor de vaststelling van significante stijgende tendensen in de concentratie van verontreinigende stoffen in het grondwater en voor de bepaling van het beginpunt voor een omkering van die tendensen;
- maatregelen om de directe en indirecte inbreng van verontreinigende stoffen in het grondwater te voorkomen of te beperken.

Het voorstel bevat duidelijke specificaties die ervoor zullen zorgen dat de milieudoelstellingen van de Kaderrichtlijn Water ten aanzien van het grondwater zullen worden bereikt. Het voorstel maakt ook op evenwichtige wijze onderscheid tussen de kwesties die op communautair niveau moeten worden aangepakt, en die welke het best aan de lidstaten worden overgelaten.

3- OPMERKINGEN OVER HET GEMEENSCHAPPELIJK STANDPUNT

3.1 Algemene opmerkingen

De Commissie heeft in haar gewijzigd voorstel volledig, gedeeltelijk of in beginsel ingestemd met 67 van de 89 amendementen die het Europees Parlement in eerste lezing had goedgekeurd. In het gemeenschappelijk standpunt zijn nu 54 amendementen overgenomen, hetzij woordelijk, hetzij naar de geest.

De Commissie heeft ingestemd met alle amendementen die tot doel hadden de draagwijdte van het voorstel te verduidelijken, en vooral met de amendementen inzake de nalevingseisen op het gebied van de goede chemische toestand van het grondwater. De Commissie heeft niet ingestemd met amendementen die bepalingen van de Kaderrichtlijn Water herhaalden of betrekking hadden op grondwaterecosystemen.

De Raad heeft ingestemd met belangrijke amendementen van het Parlement die betrekking hebben op de nalevingseisen wat de goede chemische grondwatertoestand betreft, de vaststelling en de omkering van verontreinigingstrends en ontheffingen in het kader van de bepalingen om de inbreng van verontreinigende stoffen te voorkomen of te beperken.

¹ COM(2003) 550 definitief van 19.9.2003.

De Commissie is van mening dat het op 8.12.2005 met gekwalificeerde meerderheid van stemmen goedgekeurde gemeenschappelijk standpunt in het algemeen geen veranderingen in de benadering of de doelstellingen van het voorstel aanbrengt, en daarom kan zij het gemeenschappelijk standpunt zoals het nu is, over het geheel genomen onderschrijven.

3.2 Specifieke opmerkingen

3.2.1 *Amendementen van het Parlement waarmee de Commissie heeft ingestemd en die volledig, gedeeltelijk of in beginsel zijn overgenomen in het gemeenschappelijk standpunt*

De amendementen 2, 5, 6, 9, 12, 13, 14, 15, 17, 19, 20, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 39, 42, 47, 48, 55, 57, 58, 59, 63, 65, 88, 89 en 90 zijn in uiteenlopende mate overgenomen in het gemeenschappelijk standpunt. Zij verduidelijken de criteria voor de beoordeling van de goede chemische grondwatoestand en de bepalingen over maatregelen om de inbreng van verontreinigende stoffen te voorkomen of te beperken. De Commissie had met amendement 60 ingestemd op voorwaarde dat werd verwezen naar de Nitraatrichtlijn, en die verwijzing is in het gemeenschappelijk standpunt opgenomen; dit is in overeenstemming met de geest van amendement 64. Deel C van het gemeenschappelijk standpunt behandelt in wezen de amendementen 66, 67, 68, 69, 70 en 71 met dit verschil dat de Raad de term "drempelwaarden" heeft behouden, terwijl het Europees Parlement had aanbevolen om als enige term "kwaliteitsnormen voor grondwater" te gebruiken. Ook met amendement 72 is rekening gehouden. Ten slotte zijn de amendementen 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 81, 82, 83 en 84 betreffende technische eisen op het gebied van de beoordeling en de omkering van trends gedeeltelijk of in beginsel in het gemeenschappelijk standpunt overgenomen. De Raad heeft besloten bijlage IV te vereenvoudigen door algemene bepalingen betreffende de eisen op het gebied van de vaststelling en de omkering van trends op te nemen in plaats van vast te houden aan tabellen met gemeenschappelijke tijdreeksen die wellicht niet voor alle grondwatersituaties van toepassing zouden zijn.

3.2.2 *Amendementen van het Parlement die door de Commissie waren verworpen, maar die volledig, gedeeltelijk of in beginsel in het gemeenschappelijk standpunt zijn overgenomen*

Amendement **18** was door de Commissie verworpen, maar is gedeeltelijk overgenomen in het gemeenschappelijk standpunt. In dit amendement werd gesproken over een "ecologisch" significante toename van de concentratie van een verontreinigende stof in het grondwater. De Raad heeft de formulering gewijzigd en deze is nu duidelijker; zij is opgenomen in de definitie in het nieuwe punt 3 van artikel 2. Amendement **50** was eveneens door de Commissie verworpen, maar is in het gemeenschappelijk standpunt opgenomen als lid 4 van artikel 6.

3.2.3 *Amendementen van het Parlement die niet alleen door de Commissie maar ook door de Raad zijn verworpen, en dus niet in het gemeenschappelijk standpunt zijn overgenomen*

De amendementen **3, 4, 7, 10, 11, 16, 21, 23, 27, 40, 49, 93, 51, 52, 54, 56, 62** en **80** zijn door beide instellingen verworpen en dus niet overgenomen in het gemeenschappelijk standpunt. Deze amendementen betekenden een herhaling van bepalingen van de Kaderrichtlijn Water, bijvoorbeeld op het gebied van het gebruik van grondwater als drinkwater (**3, 4, en 62**), kwantitatieve aspecten van het grondwater (**7, 10 en 80**) en humaan- en eco-toxicologische

criteria (27), of zij voegden nieuwe bepalingen toe met betrekking tot het beheer van historisch verontreinigde locaties (23, 93 en 49). Een deel van amendement 88 (over huishoudelijk afvalwater) werd afgewezen. Bepalingen over preventieve maatregelen (51) en over het beginsel “de vervuiler betaalt” (52) werden niet overgenomen en hetzelfde geldt voor specifieke bepalingen betreffende warmwaterbronnen en geneeskrachtige bronnen (54). Amendement 56, dat betrekking had op het programma INSPIRE², werd evenmin overgenomen. Ten slotte werden aanbevelingen voor onderzoek geacht niet in de richtlijn thuis te horen en daarom werden de amendementen 95 en 100 niet overgenomen.

3.2.4 *Amendementen van het Parlement waarmee de Commissie volledig, gedeeltelijk of in beginsel had ingestemd, maar die niet in het gemeenschappelijk standpunt zijn overgenomen*

De amendementen 1, 8, 15, 22, 24, 25, 36, 37, 38, 41, 46 en 91 waren gedeeltelijk of in beginsel door de Commissie aanvaard, maar zijn niet overgenomen in het gemeenschappelijk standpunt. Sommige van die amendementen betroffen redactionele wijzigingen zoals de toevoeging van de term “chemische” aan de term verontreiniging in de hele tekst (1) en de toevoeging “die het gevolg zijn van menselijke activiteit” in artikel 5 (37); andere amendementen droegen een meer wezenlijk karakter, bijvoorbeeld de opneming van een nieuwe overweging over landbouw- en bosbouwkundige exploitatie (8), nieuwe definities van “achtergrondconcentratie” (22) en “basisconcentratie” (24, 38) en een verwijzing naar de natuurlijke geogene gehalten aan verontreinigende stoffen (91), welke aanvullingen nuttig en in overeenstemming met het gemeenschappelijk standpunt zouden zijn. Het amendement over de eventuele indiening van een voorstel voor een richtlijn tot wijziging van bijlage I bij de voorgestelde richtlijn werd evenmin overgenomen (36). Een nieuw artikel over meetmethoden (amendement 41) werd niet in het gemeenschappelijk standpunt overgenomen, maar zou coherent zijn met een daarmee verband houdende bepaling van het gemeenschappelijk standpunt die is gebaseerd op bijlage IV, punt 1.2, onder b) en c), van het voorstel. Ten slotte is het amendement over de in het kader van bepaalde maatregelen vereiste monitoring van het grondwater (46) niet overgenomen in het gemeenschappelijk standpunt.

3.2.5 *Extra wijzigingen die door de Raad in het voorstel zijn aangebracht*

De laatste alinea van artikel 1 is uitgebreid met een verwijzing naar de bij de Kaderrichtlijn Water vastgestelde bepalingen ter voorkoming of beperking van de inbreng van verontreinigende stoffen in het grondwater en is opgenomen als een afzonderlijk lid 2.

In artikel 2, punt 1, is een nieuwe definitie van “grondwaterkwaliteitsnormen” opgenomen en de definitie van “drempelwaarde” (artikel 2, punt 2) is daar nu aan gekoppeld. De vroegere definities in de punten 2 en 3 (nu 3 en 4) zijn enigszins gewijzigd in die zin dat in de definitie in het nieuwe punt 3 een verwijzing naar een “milieurisico” is opgenomen en dat in de definitie in het nieuwe punt 4 “indirecte lozing” is vervangen door “inbreng” (die betrekking heeft op zowel het direct als het indirect inbrengen van verontreinigende stoffen in het grondwater).

In het oorspronkelijke voorstel had artikel 3 betrekking op de nalevingscriteria wat de goede chemische toestand van het grondwater betreft, welk artikel werd gevolgd door in artikel 4 geformuleerde eisen inzake de vaststelling van drempelwaarden. Dit is nu in die zin gewijzigd

² COM(2004) 516 definitief.

dat de criteria voor de beoordeling van de chemische toestand van het grondwater, namelijk “grondwaterkwaliteitsnormen” en “drempelwaarden”, zijn samengebracht in artikel 3 en dat ook de eisen inzake de vaststelling van de drempelwaarden in artikel 3 zijn opgenomen en zijn aangevuld met bepalingen betreffende grensoverschrijdende grondwaterlichamen. De drempelwaarden hoeven niet in 2006 te worden meegedeeld zoals de Commissie had voorgesteld, maar pas in 2008.

Als logisch gevolg van de herstructurering van artikel 3 zijn alle elementen betreffende de naleving nu opgenomen in artikel 4, waarbij het mede gaat om bepalingen die oorspronkelijk in bijlage I stonden (vooral voetnoot 22) en waarbij flexibiliteit op basis van een risicoanalyse mogelijk wordt gemaakt ten aanzien van de toepassing van het beginsel ‘one out all out’ (dit beginsel houdt in dat bij overschrijding van de norm op één punt de chemische toestand van het grondwaterlichaam als slecht wordt aangemerkt).

De geest van artikel 5 blijft dezelfde als in het oorspronkelijke voorstel, maar dit artikel bevat nu bepalingen uit de vroegere bijlage IV, waardoor het uitgebreider is. Een nieuwe bepaling is opgenomen met betrekking tot de redenen voor de vaststelling van de beginpunten voor trendomkering.

Ook artikel 6, dat bepalingen bevat over maatregelen om de inbreng (in plaats van indirecte lozingen zoals in het voorstel) van verontreinigende stoffen in het grondwater te voorkomen of te beperken, is sterk uitgebreid. De verontreinigende stoffen waarvan de inbreng moet worden voorkomen of beperkt, en de desbetreffende maatregelen worden verduidelijkt in artikel 6, lid 1. Een nieuwe bepaling over diffuse bronnen is opgenomen in artikel 6, lid 2. Ten slotte bevat artikel 6, lid 3, een aantal ontheffingsbepalingen die hetzij zijn gebaseerd op het bepaalde in de Kaderrichtlijn Water, hetzij zijn overgenomen uit Richtlijn 80/68/EEG, hetzij betrekking hebben op toelaatbare waterbeheerstechnieken.

Artikel 7 is enigszins gewijzigd in die zin dat het nu betrekking heeft op “nieuwe vergunningsprocedures” in plaats van op “voorafgaande onderzoeken en vergunningen”.

Artikel 8 blijft in wezen ongewijzigd.

De kern van de tekst van artikel 9 is eveneens ongewijzigd gebleven, maar de termijn voor de tenuitvoerlegging is verlengd van 18 tot 24 maanden.

Bijlage I is duidelijker gemaakt door omzetting van de voetnoten in afzonderlijke punten die de draagwijdte en de toepasselijkheid van de grondwaterkwaliteitsnormen verduidelijken. De toelichting betreffende nitraten in de rechterkolom van de tabel is uitgebreid tot alle activiteiten die onder de werkingssfeer van Richtlijn 91/676/EEG vallen, in plaats van slechts te verwijzen naar de zones die kwetsbaar zijn voor verontreiniging door nitraten. Ten slotte is in de tabel de waarde 0,5 µg/l voor “totaal bestrijdingsmiddelen” opgenomen.

De bijlagen II en III zijn omgewisseld. Deel A van bijlage II betreft nu richtsnoeren voor de vaststelling van drempelwaarden (nieuwe tekst die in overeenstemming is met amendement 65 van het Parlement). De minimumlijsten van stoffen of ionen voor de vaststelling van drempelwaarden zijn opgenomen in deel B, waarbij de (oorspronkelijk in bijlage III opgenomen) tabellen onderscheid maken tussen drie verschillende categorieën en waarbij is bepaald dat drempelwaarden met betrekking tot zoutconcentraties ten gevolge van menselijke activiteiten mogen worden vastgesteld voor sulfaat of chloride of voor conductiviteit. Deel C van bijlage II bevat nu het vroegere deel B van bijlage III met

aanvullingen die de tekst verbeteren.

Bijlage III heeft nu betrekking op de beoordeling van de chemische toestand van het grondwater en daarbij is de oorspronkelijke tekst van de vroegere bijlage II aangevuld met preciseringen en met verwijzingen naar artikel 4.

Ten slotte is bijlage IV in die zin vereenvoudigd dat algemene eisen worden vastgesteld in plaats van specificaties, en met name tijdreeksen, die wellicht niet voor alle grondwatersituaties in Europa van toepassing zouden zijn. In dit verband zijn de tabellen in de oorspronkelijke punten 1.2, onder c), en 2.3 geschrapt en zijn nieuwe eisen toegevoegd met betrekking tot de monitoringfrequenties en de monitoringlocaties.

4- CONCLUSIE

De door de Raad aangebrachte wijzigingen dragen ertoe bij het voorstel te verduidelijken en de toepassing van de betrokken bepalingen in overeenstemming te brengen met de regelgeving op basis van de Kaderrichtlijn Water. De Commissie steunt daarom het gemeenschappelijk standpunt.